

Sygn. akt IV U 1588/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Renata Żywicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Jolanta Fiedorowicz

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2013r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania J. Ż.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 25/06/2013 r. znak: (...)

o odsetki

I. zmienia w części zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. Ż. prawo do wypłaty odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacie emerytury poczynając od dnia 6 maja 2013 roku do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 1588/13

UZASADNIENIE

J. Ż. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 25 czerwca 2013r, którą to decyzją odmówiono mu wypłaty odsetek za zwłokę w wypłacie emerytury przyznanej wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 21 lutego 2013r.– sygn. akt IV U 1878/12 . W uzasadnieniu podniósł ,że pozwany niewłaściwie przyjął datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji , wskazując na konieczność zwrócenia się o informację do Związku Spółek (...) . Tymczasem wszystkie niezbędne dokumenty do wydania decyzji emerytalnej znajdowały się już wcześniej w aktach ZUS .

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. wniósł o jego oddalenie wskazując, iż ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji przyznającej prawo do świadczenia był wpływ prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, a decyzja wykonująca wyrok Sądu Okręgowego, jak również wypłata do świadczenia została dokonana w terminie nakazanym przez prawo.

Sąd ustalił, co następuje :

Wnioskodawca J. Ż. złożył w dniu 16 lutego 2012r. wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury w obniżonym wieku . Decyzją z dnia 19 kwietnia 2012r. pozwany odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury , wskazując w uzasadnieniu , że wnioskodawca wykazał jedynie 7 lat , 2 miesiące i 2 dni okresów pracy w szczególnych warunkach, zamiast wymaganych 15 lat .

Z powyższą decyzją nie zgodził się skarżący i wniósł odwołanie do Sądu Okręgowego w Elblągu /data wpływu 08.06.2012r./ .

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego ,w tym po przesłuchaniu świadków : M. J., J. M. i J. P. , Sąd Okręgowy w Elblągu wyrokiem z dnia 21 lutego 2013r. w sprawie IV U 1878/12 zmienił zaskarżoną decyzję pozwanego i przyznał skarżącemu prawo do emerytury poczynając od dnia 08 marca 2012r , w pozostałym zakresie oddalając odwołanie .

/ dowód : wniosek k. 1-5 akt emerytalnych dalej a.e, decyzja k. 73 a.e, wyrok Sądu Okręgowego w Elblągu k. 77 akt IV U 1878/12 /

Powyższy wyrok uprawomocnił się z dniem 15 marca 2013r. Odpis prawomocnego wyroku został doręczony pozwanemu w dniu 05 kwietnia 2013r.

W dniu 24 kwietnia 2013r. pozwany zwrócił się do (...) Związku Spółek (...) w E. o nadesłanie zaświadczenia potwierdzającego prawidłowy okres zatrudnienia wnioskodawcy. Korespondencja została zwrócona przez Poczta z adnotacją : adresat wyprowadził się . W dniu 07 maja 2013r. w rozmowie telefonicznej z pracownikiem ZUS wnioskodawca wyjaśnił ,że w/w zakład pracy nie istnieje .

Decyzją z dnia 15 maja 2013r. pozwany przyznał skarżącemu prawo do emerytury na mocy w/w/ prawomocnego wyroku sądu poczynając od dnia 08 marca 2012r. W dniu 21 maja 2013r. kwota emerytury bieżącej wraz z wyrównaniem za okres od 08 marca 2012r. do 31 maja 2013r. została przekazana na rachunek bankowy skarżącego .

/ dowód : opis wyroku k. 109 a.e , pismo k. 122 a.e, zpo k.123 a.e, notatka k. 124 a.e, decyzja emerytalna k. 146-147a.e. /

W dniu 31 maja 2013r. ubezpieczony złożył wniosek o wypłatę odsetek poczynając od dnia wydania decyzji o odmowie prawa do emerytury do dnia wypłaty świadczenia .W uzasadnieniu wskazał ,że pozwany bezzasadnie nie dopuścił w postępowaniu administracyjnym dowodu z zeznań świadków na okoliczność pracy w warunkach szczególnych, co w konsekwencji doprowadziło do konieczności przeprowadzenia postępowania przed sądem i wydłużenia postępowania.

Zaskarżoną decyzją z dnia 25 czerwca 2013r. pozwany odmówił wypłaty odsetek za okres od 19 kwietnia 2011r. do 21 maja 2013r. , powołując się na fakt ,że prawomocny wyrok sądu przyznający wnioskodawcy prawo do emerytury wpłynął do organu rentowego w dniu 5 kwietnia 2013r. . Następnie wszczęto postępowanie wyjaśniające, m.inn. w dniu 24 kwietnia 2013r. pozwany zwrócił się do (...) Związku Spółek (...) w E. o nadesłanie zaświadczenia potwierdzającego prawidłowy okres zatrudnienia wnioskodawcy .Zaś w dniu 09 maja 2013r. organ rentowy uzyskał informację od wnioskodawcy ,że Związek Spółek (...) w E. nie istnieje . Organ rentowy, powołując się na treść art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS wskazał ,że termin na wypłatę należności nie został przez organ rentowy przekroczony.

/ dowód : decyzja w aktach emerytalnych , notatka k.124 akt emerytalnych /

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie skarżącego zasługiwało tylko na częściowe uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż kwestia odsetek należnych od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku nieterminowego wydania decyzji została uregulowana w art. 85 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.Nr 205, poz. 1585). Zgodnie z jego treścią, jeżeli organ rentowy - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku,

gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Z powyższego przepisu wynika odesłanie do terminów przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W przypadku wnioskodawcy świadczeniem tym było prawo do emerytury, które to prawo jest przyznawane i wypłacane w terminach określonych w art. 118 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.Nr 153, poz. 1227).

Zgodnie z ust. 1 powyższego artykułu, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Ust. 1a. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Ust. 2 Jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość, organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ust. 1.

Ust. 3 Jeżeli na podstawie przedstawionych środków dowodowych nie jest możliwe ustalenie prawa lub wysokości świadczenia, za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności, o której mowa w ust. 1, uważa się datę końcową dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów, wyznaczonego przez organ rentowy, albo datę przedstawienia tych dowodów.

Ust. 4 Przy dokonywaniu wypłaty wynikającej z decyzji ponownie ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość, ust. 1-3 stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 5.

Ust. 5 Wypłata świadczenia wynikająca z decyzji, o której mowa w ust. 4, następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni.

Ust. 6 Przepisów ust. 1-5 nie stosuje się, jeżeli umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

Ust. 7 Od decyzji organu rentowego przysługują osobie zainteresowanej środki odwoławcze określone w odrębnych przepisach

Podkreślić przy tym należy, iż za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nie ustalenie tych okoliczności organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności. Takie stanowisko zajął Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 11.09.2007r. (P 11/07, OTK – A2007/8/97), stwierdzając, iż art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest zgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP oraz nie jest zgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 25.01.2005r. wydanym w sprawie I UK 159/04 (OSNP 2005/19/308), wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczeń w określonej wysokości w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność choćby nie można mu było zarzucić niestaranności w wykładni i stosowaniu prawa.

Wymienione wyżej przepisy w sposób pełny określają więc zasadę i okoliczności, po których zajściu powstaje obowiązek wypłaty odsetek. Dlatego też u podstaw rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie legło ustalenie czy organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności w nieustaleniu ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji zgodnej z

roszczeniem wnioskodawcy oraz czy w związku z tym można przyjąć, iż ostatnią okolicznością niezbędną do wydania prawidłowej decyzji był wpływ prawomocnego orzeczenia do organu rentowego.

W ocenie Sądu organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za wydanie niezgodnej z prawem decyzji z dnia 19 kwietnia 2012r, którą to decyzją pozwany odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury. Podstawą wydania decyzji odmownej było wykazanie jedynie 7 lat , 2 miesięcy i 2 dni okresów pracy w szczególnych warunkach, zamiast wymaganych 15 lat .

Dopiero przeprowadzenie postępowania dowodowego – przesłuchanie w/w świadków – pozwoliło na ustalenie ,że wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach przez okres co najmniej 15 lat .

Podnieść przy tym należy ,że dowód z zeznań świadków nie jest środkiem dowodowym w postępowaniu o emeryturę przed organem rentowym, na co wyraźnie wskazuje ustawa o emeryturach i rentach z FUS dopuszczając taki środek wyjątkowo/ art. 117 ust. 4 co do okresów , o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 i art. 7 pkt 4 /.

Dodatkowo w świetle art. 128 pkt 5 w/w ustawy o e. i r. z FUS

Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia zakres danych, które mogą być udowodnione w drodze zeznań świadków lub oświadczeń ubezpieczonych, wraz ze wskazaniem formy tych zeznań lub oświadczeń.

Tym rozporządzeniem jest Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 .10.2011r w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe które nie wymienia dowodu z zeznań świadków jako dopuszczalnego dowodu w postępowaniu administracyjnym dla wykazania okresu pracy w szczególnych warunkach (**Dz.U.2011.237.1412**).

Przenosząc powyższe rozważania na realia niniejszej sprawy , należy zauważyć ,że przeprowadzenie dowodu z zeznań wyżej wskazanych świadków było możliwe jedynie w postępowaniu przed sądem w sprawie IV U 1878/12. Nietrafny jest zatem zarzut ubezpieczonego ,że to organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wydaniu decyzji emerytalnej.

Za uzasadniony należało przyjąć jedynie argument skarżącego ,że w niniejszym postępowaniu nie było potrzeby zwracania się do Związku Spółek (...) w E. o dokumentację gdyż informacja o tym ,że zakład pracy nie istnieje znajdowała się w aktach emerytalnych– odpowiedź wnioskodawcy na pismo ZUS z dnia 30 marca 2012r. / k. 61 a.e./

Biorąc powyższe pod uwagę , za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności należy uznać datę wpływu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego przyznającego prawo do emerytury – tj. datę 05.04.2013r.

W związku z powyższym decyzja emerytalna powinna być wydana przez pozwanego najpóźniej 05 maja 2013r. i świadczenie z tą datą winno być wypłacone wnioskodawcy/ najbliższy termin płatności/ , stąd od dnia 06 maja 2013r. pozwany pozostawał w zwłoce z wypłatą świadczenia .

Dlatego też Sąd , stosownie do art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. uwzględnił żądanie wnioskodawcy co do okresu od dnia 06 maja 2013r. do dnia zapłaty /pkt I wyroku/, w pozostałym zakresie oddalając odwołanie jako niezasadne w oparciu o art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.